

PSEUDO-HOMER, *Der Froschmäusekrieg*. THEODOROS PRODROMOS, *Der Katzenmäusekrieg*. Griechisch und deutsch von Helmut Ahlborn, Berlin, Akademie-Verlag, 1968, 94 p. („Schriften und Quellen der alten Welt“, Bd. 22).

Alăturarea în același volum a celor două eposuri comice, avînd drept eroi animale, pe care nu le-au transmis antichitatea greacă și Bizanțul, nu este întîmplătoare. Ambele parodiază în principal același monument literar antic, opera lui Homer. Compuse la un interval de mai bine de un mileniu, ambele mărturisesc despre impresionanta continuitate a prezenței jendarului poet în viața spirituală a Orientului grecesc.

Volumul este destinat unui public mai larg, în care intră nu numai specialiștii în limba greacă și cei ce studiază această limbă ci și iubitorii literaturii clasice în general. În lumina acestei destinații trebuie judecată și valoarea sa. Sub raport strict filologic nu se poate vorbi, în legătură cu acest volum, despre o ediție nouă, în înțelesul deplin al cuvîntului. Editorul își întemeiază textul, în cazul ambelor poeme, pe edițiile mai vechi, pe care le remaniează pe alocuri fără a întreprinde însă el însuși o reexaminare a manuscriselor. Paginile introductive care însoțesc textele și în care se face o succintă prezentare a problemelor filologice și de istorie literară ridicate de acestea, sînt și ele concepute în spiritul unei lucrări de largă circulație. Prin nivelul lor științific ridicat ele situează însă cartea la înălțimea celor mai bune realizări ale acestui gen dificil de lucrări de popularizare a clasicismului.

Textul stabilit de H. Ahlborn pentru *Batrachomyomachia* se întemeiază în primul rînd pe edițiile lui Th. W. Allen (Oxford, 1912) și A. Ludwich (Leipzig, 1896), de la care se abate într-o măsură foarte redusă. Editorul, care este și autor al unei interesante disertații, *Untersuchungen zur pseudohomerischen Batrachomyomachie* (Göttingen, 1959), însoțește textul grecesc de o traducere literară în limba germană, pe cît e posibil apropiată de original. Remarcăm în această traducere scrierea în caractere cursive a aluziilor directe la epopeile homerice (formule epice, epite, diferite locuțiuni) ceea ce înlesnește cititorului nespecialist sesizarea unor valori stilistice fundamentale ale parodiei.

Catomyomachia lui Theodoros Prodromos este editată după textul publicat de Rudolf Hercher, la Leipzig (Teubner) în 1873. Cele cîteva remanieri datorate lui H. Ahlborn sînt neesențiale. Ediția Hercher se întemeia pe trei manuscrise; tradiția manuscrisă integrală este reprezentată însă de 20 de manuscrise. Dintre acestea 17 și alături de ele *editio princeps*, datînd de la sfîrșitul secolului XV, au fost folosite de profesorul vienez Herbert Hunger pentru stabilirea textului recenteii ediții pe care a dat-o textului prodromian (Herbert Hunger, *Der byzantinische Katz-Mäuse-Krieg. Theodoros Prodromos, Katomyomachia*, Graz-Wien-Köln, 1968). H. Hunger a dat și el o traducere germană, în versuri albe, a poemului.

Nu înseamnă nicidecum că dorim să formulăm rezerve asupra valorii studiului introductiv, foarte succint, în care H. Ahlborn prezintă cititorilor săi pe Theodoros Prodromos și opera sa, dacă ne îngăduim a trimite la studiul mai amplu și mai documentat al lui Herbert Hunger pe cei ce doresc să dobîndească o informație mai bogată asupra acestui subiect de istorie literară bizantină. Nu este, dimpotrivă, deosebit de plăcut să constatăm concordanțele existente între părerile formulate de cei doi învățați asupra temei abordate independent precum și similitudinea eforturilor întreprinse de ei pentru a introduce într-un circuit mai larg valori literare sortite, din pricina limbii în care sînt scrise, să rămîină rezervate cercului limitat al specialiștilor.

Nicolae-Șerban Tanașoca